

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Nagari Pál br.*
 Cím: *Híres fák, amelyekhez fűződik történelmünk*
 Forrás: *Suggestio*

Osztályozás	
Tárgy	634.957
Hely	
Idő	1942
Személy	

Bz
 1942 nov. 15 (Idő) (Köt. v. füz.) (

Híres fák, amelyekhez történelmünk fűződik

Nemrég a Természettudományi Társaságban Szabó Zoltán professzor, a budapesti egyetemi botanikus kert igazgatója által figyelemreméltó beszéd hangzott el a svábhegyi ősbükkös megvédése érdekében. Bizony erre a beszédre nagy szükség volt, mert

ez a nagykiterjedésű ősbükkös nemcsak a főváros, hanem az egész ország, sőt Európa természeti kincsei közé tartozik.

Ázsia, Afrika és Amerika ősrégi területei tele vannak többezeréves, óriási méretű fákkal. A jeruzsálemvidéki 2000 éves olajfa, vagy a Teneriffa szigetén álló 50 láb átmérőjű sárkányfa éppen olyan híres, mint az 56 láb átmérőjű tova-i cédrus, vagy a Mexikó és Kalifornia dús ősrégi területeiben élő faóriások, amelyeknek felsorolására nincs helyünk.

Európa már jóval szegényebb a faóriásokban, de azért itt is található nevezetes fa szép számmal. Ezek közül

az egyik legnevezetesebb a kenti grófságban élő 3000 éves tiszafa és az óriási méretű detnai gesztenyefa.

Nürnberg fellegvárának udvarán áll egy 1000 évesnek tartott hársfa, akárcsak Freiburg városának határában. Nevezetes még a Frei-

burg melletti hárs is, amelyet a hagyomány szerint 1476-ban ültettek.

Magyar faóriások

Magyarország szintén büszkélkedhet nem egy óriásfával, amelyek történelmi emlékek is fűződnek. A pesti Lánchíd építkezésénél a feljegyzések szerint

10 öl hosszú vörösfenyőket használtak a munkások

azokat a szepesi püspökség óriási erdejeiből szállítottak Pest-Budára. Ugyancsak ilyen hatalmas vörösfenyőket használtak a Radványi bárók radványi kastélyának építkezésénél is. Az itteni híres Rákóczi-terem mennyezetét például egy hatalmas, 12 öl hosszú vörösfenyő gerenda tartja, amelynek az átmérője 1 láb és 3 hüvelyk.

Különösen nevezetes a Pozsony vidékén termelt, két szokatlanul nagy fekete nyárfa, amelyeknek átmérője mintegy 22 lábnyira tehető, míg a magasságuk eléri a 80 métert is.

A Vayák alsószolcai kertjében álló tölgyfáról azt beszélik, hogy már a tatárok betörése idején kifejlett fa volt. Hasonlóan nevezetes azonban II. Rákóczi Ferencnek Ludányfaluban álló óriási kőrisfája is.

A régi Pest-Buda természeti nevezetességei

Nevezetes, ős fákkal, amelyekhez történelmi emlékek fűződnek, Pest-Buda is büszkélkedhet. A Margitsziget és a Városmajor ősi faóriásai sok-sok történelmi eseménynek voltak tanúi. A Lukács-kert plántánjain rengeteg vidám, zenés mulatságról mesélhetnek, akárcsak

Orczy Lőrinc bárónak, a „Bugac poétájá”-nak vén eperfája, amely ott állt a most nemrég lebontott Petőfi Sándor-utcai Orczy-ház történelmi lehetőségét árasztó ódon udvarán.

Számos nevezetes, híres fája volt Pest-Budának, de talán egyetlen egy sem emelkedett akkora hírnévre, mint

a Svábhegy egyik legszebb pontján álló százados bükk, amelyhez a Nemzeti Színház művészei rendeztek kirándulásokat normanapokon.

Innen kapta a nevét is. Ez alatt a vén bükk alatt adta át egykor Nyáry Pál alispán Schödeleinének, a nemzet csalogányának a közönség ajándékát, egy szinezüst sarlót. Ma már hiába keresnénk ezt a vén fát, elpusztult, elenyészett. Csak egy emléktábla hirdeti létezését, egykori hírét.

A fákat mindig szerették az emberek, de talán egyetlen fa sem

örvendezett Európában akkora megbecsülésnek, mint az egykori pogány szlávok szent fája:

a hárs, amelyet Magyarországon is igen kedveltek.

Valóban alig akad olyan kastély, vagy kúria Magyarországon, amelyek udvarán ne díszelgne egy óriási hársfa, tele illatos virággal, történelmi emlékekkel. Az utolsó Illésházy gróf születésének helyét is egy pompás hársfa hirdeti a messzi Dubnicon.

Mátyás királyról is feljegyezte a történelem, hogy legkedvesebb fája a hárs volt. Szlácsi birtokán

századokon át állt egy hárs, amely alatt adományleveleket írogatott,

mikor vadászatokat rendezett e vadregényes tájakon. Valamikor ennek a gyönyörű fának a lombjai alatt húzta el Rákóczi nótáját a régi idők első cigányprimása, Bunkó és bandája. Sokat időzött azonban Mátyás király a bajmóci vár előtt díszelő

600 évesnél is öregebb hársfa alatt is.

Ennek az öreg hárs legvastagabb ágának a kerülete 7 láb volt, s ebből elképzelhető, milyen széles lehetett a törzse. Mátyáson kívül megpihent alatta Pálffy János is, aki innen indult békét kéri a kurucokkal a szatmári táborba.

II. Rákóczi Ferencnek, a „Nagyságos fejedelem”-nek szintén voltak híres hársai Zborón. A zborói száz hárs egykor Európahírű volt,

ma azonban már csak maradványai vannak a pompás fasornak.

Alig 50 hárs suttag ma már csak a régi vadászatokról, ünnepegekről, amelyeknek tanúi voltak egykor. Pompás, több kilométeres hársfasor vezet Eszterházáról a Hanságig és Cenktől Bozra is. A cenki hársfasor, amely hajdan a „Legnagyobb magyar”-nak a tulajdona volt, 572 óriási fából áll.

A legnagyobb hársnak az átmérője mintegy 11 láb.

Nemkevesebb híres az a nagyolvasi hársfa is, amelynek sűrű lombjai között a letűnt századokban a kurucokkal tartó Kubinyi Gáspár földesúr

egész családjával együtt meghúzódott az ellenség elől.

Kubinyi Gáspár volt az, aki feleségével 10.000 forintot adott Caraffának, hogy ezáltal megszabadítsa Arva és Liptó vármegyék magyar lakosságát a biztos verpadtól.

Ahol a „Fanny hagyományai” születtek

Pest megye legnevezetesebb hársfái kétségtelenül a pilisi „Beleznay-hársak”, amelyet még századokkal ezelőtt valamelyik Beleznay ültette. Ezek alatt pi-